

Raadsvergadering	
Volgnummer	113-2021
Onderwerp	Hemel- en grondwaterverordening, aansluitverordening en verordening eenmalig aansluitrecht.
Programmanummer	7 Volksgezondheid en milieu
Registratienummer	2021-32875
Collegevergadering	23 november 2021
Portefeuillehouder	Wethouder Krabbendam
Organisatieonderdeel	BO Ruimte
Behandelend ambtenaar	GH Wijnands Telefoonnummer: 043-350 5242 Gerard.Wijnands@maastricht.nl
Bijlagen	Bijlage 1- Besluit Bijlage 2 - Hemel- en grondwaterverordening Bijlage 3 - Verordening eenmalig aansluitrecht Bijlage 4 - Aansluitverordening Bijlage 5 - processchema hemelwater- en aansluitverordening

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Maastricht wil regenwater op een duurzame manier verwerken. Om dit te bereiken moet in nieuw te ontwikkelen gebieden rekening worden gehouden met extreme neerslag. De hemel- en grondwaterverordening is een juridisch instrument dat kan helpen om bij grote regenbuien wateroverlast in de stad zoveel als mogelijk te voorkomen en levert daarmee een bijdrage aan een klimaatbestendige stad. Daarnaast is de verordening 'eenmalig aansluitrecht' geactualiseerd, in deze verordening wordt aangegeven op welke wijze de kosten worden geheven bij een rioolaansluiting. In de 'aansluitverordening' worden de technische voorwaarden aangegeven waaraan een rioolaansluiting in technische zin aan dient te voldoen. Deze verordeningen zijn nu aangepast of geactualiseerd en worden nu ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Beslispunten

Uw raad wordt gevraagd:

1. De "Verordening aansluitvoorwaarden riolering gemeente Maastricht 2000" en bijbehorende tarieventabel in te trekken.
2. De "Verordening afvoer hemel- en grondwater gemeente Maastricht 2022" vast te stellen.
3. De "Verordening eenmalig aansluitrecht gemeente Maastricht 2022" vast te stellen.
4. De "Aansluitverordening gemeente Maastricht 2022" vast te stellen.
5. Te bepalen dat de verordeningen in werking treden met ingang van 1-1-2022, met uitzondering van artikel 5 lid 4, 5 en 6 van de aansluitverordening, die in werking treden op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

1.1 Hemel- en grondwaterverordening 2022.

Maastricht heeft in het gemeentelijke rioleringsplan de ambitie opgenomen om hemelwater op een duurzame manier te verwerken, daarbij wordt aangesloten op de trits van "vasthouden, bergen en afvoeren" Om dit te bereiken zal zowel in de bestaande stad als in nieuw te ontwikkelen gebieden rekening moeten worden gehouden met extreme neerslag. Daarbij is onder meer van belang dat zowel op particulier terrein als op openbaar terrein voldoende waterberging wordt gerealiseerd. Een en ander wordt nu deels geregeld in de zogenaamde "watertoets" waarbij initiatiefnemers dienen aan te geven hoe er met het hemelwater wordt omgegaan bij nieuwe initiatieven. Dit betreft een procedure waarbij initiatiefnemer, gemeente en waterschap gezamenlijk met elkaar in gesprek gaan over de waterhuishoudkundige aspecten van het plan. Uiteindelijk wordt dit vertaald in de "waterparagraaf" van het betreffende plan. Dit betreft echter een planologische toets en daarmee worden niet alle initiatieven beoordeeld op wateraspecten.

Een van de andere juridische instrumenten die ook een bijdrage kan leveren aan een klimaatbestendig en water robuust Maastricht is een zogenaamde hemelwaterverordening. Deze kan feitelijk worden gezien als aanvulling op de watertoets procedure. Op grond van artikel 10.32a van de Wet milieubeheer kan de gemeente bij verordening regels stellen over

het lozen van afvloeiend hemelwater of van grondwater op of in de bodem of in de riolering. In beginsel zijn particulieren zelf verantwoordelijk voor het verwerken van afvloeiend hemelwater op hun perceel. Dit is slechts anders wanneer het niet redelijk is om te verlangen het hemelwater zelf af te voeren. Om belasting op de openbare riolering terug te brengen, is het belangrijk dat particulieren het hemelwater langer op eigen terrein vasthouden en vertraagd afvoeren. In deze hemelwaterverordening is daarom geregeld in welke gevallen particulieren een waterberging moeten aanleggen en waar deze aan moet voldoen. Doel van deze verordening is om bij grote regenbuien wateroverlast in de stad zoveel mogelijk te voorkomen en daarmee een bijdrage te leveren aan een klimaatbestendige stad.

Als de gemeente een Verordening afvoer hemel- en grondwater op grond van art. 10.32a van de Wet milieubeheer heeft vastgesteld, maakt deze van rechtswege onderdeel uit van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Wel geldt hiervoor dat de verordeningregels voor 2030 naar het nieuwe deel van het omgevingsplan moeten worden omgezet.

1.2 Eenmalig aansluitrecht gemeente Maastricht 2022.

Aanvragers voor een riolaansluiting worden op dit moment aangesloten op de rioleringen conform de voorwaarden die zijn gesteld in de "Verordening Aansluitvoorwaarden Riolering Gemeente Maastricht 2000". Deze regeling is inmiddels gedateerd en daarbij zijn de tarieventabellen niet meer praktisch in de uitvoering. Vandaar dat gelijktijdig met de intrekking van de oude regeling en de inwerkingtreding van de hemelwaterverordening deze geactualiseerde regeling wordt vastgesteld.

1.3 Aansluitvoorwaarden riolering gemeente Maastricht 2022.

Vrijkomend huishoudelijk afvalwater moet op een doelmatige manier verwerkt of ingezameld worden. Een doelmatige manier van inzamelen is het afvoeren via het openbaar riool van de gemeente naar een zuivering. Hiervoor is een aansluitleiding noodzakelijk. De aansluitleiding bestaat uit een perceel-aansluitleiding (gemeentelijk) en een particuliere aansluitleiding (op particuliere grond). In de huidige aansluitverordening zijn regels opgenomen die gaan over de aanleg, onderhoud en instandhouding van deze aansluitleiding. De aansluitvoorwaarden die zijn opgesteld in 2000, zijn gedateerd waarbij de gehanteerde voorwaarden en de tarieven aan een actualisatie toe zijn.

1.4 Inwerkingtreding.

Deze verordeningen treden in werking op 1 januari 2022, met uitzondering van artikel 5 lid 4, 5 en 6 van de aansluitverordening, die in werking treden op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

2. Gewenste situatie.

De concept Verordening afvoer hemel- en grondwater is zo geschreven dat deze goed in het (nieuwe deel van het) omgevingsplan is in te passen. De verordening gaat immers van rechtswege onderdeel uitmaken van het tijdelijke omgevingsplan. Daarom is waar mogelijk alvast voorgesorteerd op het instrumentarium en de terminologie van de Omgevingswet (zoals de omgevingsvergunning en maatwerkvoorschriften).

De concept Aansluitverordening is apart gehouden van de Verordening afvoer hemel- en grondwater. Deze verordening stelt regels over het aansluiten op de riolering en gaat niet van rechtswege op het in het omgevingsplan. De gemeente moet de Aansluitverordening zelf in het omgevingsplan integreren (door wijziging van het omgevingsplan na inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 juli 2022).¹

¹ Met een aansluitverordening legt de gemeente het beleidskader ten aanzien van het eigendom en beheer van aansluitleidingen op de openbare riolering vast. Onder het huidige recht geldt de aansluitverordening voor aansluitleidingen vanaf de perceelgrens tot aan het openbare riool. De terreinleidingen op het perceel zijn geregeld in het Bouwbesluit 2012, zodat de gemeente daar geen regels over mag stellen in een verordening. Onder de Omgevingswet gaat dit veranderen. Het Rijk stelt in het Besluit bouwwerken leefomgeving, de opvolger van het Bouwbesluit 2012, niet langer regels over de terreinleidingen. Het toepassingsbereik van de aansluitverordening wordt in het nieuwe stelsel de aansluitleiding vanaf het gebouw tot aan het openbare riool.

Gemeenten mogen ook geen regels stellen die overlappen met de lozingsregels van het Rijk. Aangezien alle mogelijke lozingen door het Rijk zijn geregeld, kunnen gemeenten dus niet zelf regels stellen. De enige uitzondering geldt voor lozingen van regenwater en grondwater in de bodem en op de riolering. Op grond van art. 10.32a Wet milieubeheer mogen gemeenten over die lozingen wel regels stellen, in een Verordening afvoer hemel- en grondwater.

Gemeenten kunnen ook regels stellen in het bestemmingsplan, als dat nodig is voor een goede ruimtelijke ordening. Het is bijvoorbeeld mogelijk om bij nieuwbouw eisen te stellen aan waterberging op eigen terrein, zodat de kans op wateroverlast acceptabel blijft. Een waterbergingseis in het bestemmingsplan is echter geen regel over lozen, maar over bouwen. Bovendien heeft deze eis niet de bescherming van het milieu tot doel, maar een goede ruimtelijke ordening.

In de transitie naar het nieuwe omgevingsplan zal worden onderzocht of het noodzakelijk en/of wenselijk is om een gebiedsdifferentiatie aan te brengen. Dit zou kunnen betekenen dat gebieden met een verhoogd risico op wateroverlast een hogere of lagere norm krijgen dan nu wordt voorgesteld. Een en ander is ook afhankelijk van de bodemgesteldheid, het water moet immers ook goed kunnen infiltreren in de ondergrond.

Op dit moment wordt het volgende voorgesteld:

- Bij de realisatie van nieuwbouw met een oppervlakte van < 100 m² worden er geen eisen gesteld.
- Bij de realisatie van nieuwbouw met een oppervlakte van >100 m² dient er 80 liter per m² geborgen te worden.

Het waterschap hanteert eveneens de norm van 80 liter per m², door deze ondergrens aan te brengen worden met name de kleinere initiatieven ontzien, deze hebben met name betrekking op kleine uitbreidingen zoals de uitbouw van een woning of aanbouw van een garage. Vaak is het dan moeilijker om bergingsvoorzieningen te realiseren op eigen terrein. Het heeft de voorkeur om gelijktijdig met de hemelwaterverordening ook de aansluitverordening en de verordening eenmalig aansluitrecht aan de raad ter besluitvorming voor te leggen omdat deze onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

De aansluitverordening bevat regels, begripsbepalingen, procedurele en technische uitgangspunten waar een aanvrager aan dient te voldoen op het moment dat een rioolaansluiting wordt aangevraagd. Het rioolaansluitrecht gaat in op de financiële aspecten die horen bij een aanvraag. De kosten die gemaakt worden voor een aansluiting worden in de nieuwe situatie ondergebracht bij het verordeningen stelsel van de gemeente Maastricht en wordt gezien als een belastingplicht.

In bijlage 5.1 is schematisch het procesverloop van de verschillende verordeningen weergegeven.

Indicatoren.

De gemeente heeft zich aangesloten bij 'Gemeenten4Global Goals'. Samen met andere gemeenten in Nederland willen we een bijdrage leveren aan een duurzame toekomst en zetten ons daarom in voor het bereiken van de duurzame ontwikkelingsdoelen die door de Verenigde Naties in 2015 zijn vastgesteld in de 'Sustainable Development Goals' (SDG's).

Met dit raadsvoorstel geven we invulling aan de volgende SDG's:

- 6, schoon water en sanitaire voorzieningen (heeft betrekking op het aanbrengen van riolering en de verwerking van afvalwater);
- 13, klimaatadaptatie (het voorkomen van wateroverlast);
- 14, leven onder water; (een goed functionerend riool- en watersysteem draagt bij aan een gezond oppervlaktewatersysteem);
- 15, leven op het land. (een goed functionerend riool- en watersysteem draagt bij aan een goed woonklimaat waarbij wateroverlast tot een minimum wordt beperkt).

3. Argumenten.

3.1 Hemel- en grondwaterverordening

Zowel de droogte als de wateroverlast vragen om een robuuste en brede klimaatpak.

De gemeente zorgt ervoor dat het hemelwater in de openbare ruimte zo snel mogelijk weg kan stromen naar de riolering of naar de naastgelegen openbare ruimte, projecten in de openbare ruimte worden zoveel als mogelijk regenbestendig en klimaatbestendig ingericht. Maar dat is niet genoeg, een groot gedeelte van de stad bestaat immers uit privaat terrein. Ook daar kan regenwater tijdelijk worden opgevangen. In de hemelwaterverordening wordt verplicht dat bij nieuwbouw het regenwater op eigen perceel wordt opgevangen en verwerkt. Doel van deze verordening is dan ook om bij grote regenbuien wateroverlast in de stad zoveel mogelijk te voorkomen en daarmee een bijdrage te leveren aan een klimaatbestendige stad.

3.2 Verordening eenmalig aansluitrecht

Deze regeling is gedateerd en daarbij zijn de tarieventabellen niet meer praktisch in de uitvoering. De daarbij gehanteerde tarieven voor de realisatie van een rioolaansluiting dienen te worden aangepast en gaan structureel deel uitmaken van de legesverordening.

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de aansluitverordening en hemelwaterverordening wordt deze geactualiseerde regeling vastgesteld.

3.3 Aansluitverordening.

Deze aansluitverordening is opgesteld in 2000 en is gedateerd waarbij de technische voorwaarden aan een actualisatie toe zijn. In de nieuwe verordening eenmalig aansluitrecht worden deze tarieven geactualiseerd. Bij de actualisering van bovenstaande verordeningen zal ook het proces worden gedigitaliseerd waarbij aanvragen op een digitale wijze verlopen, daarnaast past deze regeling

binnen de kaders van de algemene wet bestuursrecht en de archiefwet, dit was voorheen niet volledig geborgd.

Daarnaast is het voorstel om naast de bestaande aansluitverordening ook een hemel- en grondwaterverordening op te stellen.

4. Alternatieven.

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de kosten die gemaakt moeten worden om de hemelwatervoorzieningen te realiseren. Vanuit het waterschap wordt geadviseerd om overal 80 liter per m² verhard oppervlak te bergen/infiltreren. Dit is een behoorlijke opgave en in het stedelijk gebied niet eenvoudig te realiseren. Tevens wordt voorgesteld om een ondergrens te hanteren van 100 m², daarmee vallen relatief kleine uitbreidingen buiten de regeling.

Vooralsnog beperkt deze regeling zich tot nieuwbouw in principe kan er ook een hemelwaterverordening voor het bestaande gebied worden opgesteld, maar dit is een grote opgave, dit betekent dat iedere eigenaar verplicht wordt om hemelwater op eigen terrein vast te houden. Dit is vanwege de bodemgesteldheid (beperkte infiltratiecapaciteit) en de aanwezige hoogteverschillen in technisch opzicht een complexe opgave. Daarnaast vergt een en ander behoorlijke investeringen en het nodige technisch inzicht. Daarnaast dient de gemeente daarbij de initiatieven te toetsen, te voorzien van advies en te handhaven, dit vergt een enorme capaciteitsuitbreiding. Op basis van bovenstaande argumenten wordt voorgesteld om af te zien van een hemelwaterverordening voor bestaand gebied.

Via publiekscampagnes (bijvoorbeeld Waterklaar) wordt wel het bewustzijn ten aanzien van het veranderende klimaat onder de aandacht gebracht, daarnaast is ook onderzocht in hoeverre een “beloningssystematiek” voor afgekoppeld verhard oppervlak tot de mogelijkheden behoort. Dit zou dan eventueel verrekend moeten worden met bijvoorbeeld de rioolheffing. Uit onderzoek is echter gebleken dat deze regeling:

- veel administratieve lasten met zich meebrengt;
- niet is te handhaven;
- de bodemgesteldheid zich niet altijd leent voor de infiltratie van hemelwater;
- een en ander in technische zin erg gecompliceerd is;
- de bonus niet in verhouding staat tot de noodzakelijke investeringen op eigen terrein.

Vanwege bovengenoemde argumenten wordt hier vooralsnog geen invulling aan gegeven, uiteraard worden de landelijke ontwikkelingen op dit vlak wel gevolgd.

5. Financiën.

De aanvrager voor een rioolaansluiting wordt belast met de kosten die gemaakt moeten worden om de aansluiting daadwerkelijk te realiseren. Voorheen gebeurde dit op basis van de tarievenlijst behorende bij de "Verordening Aansluitvoorwaarden Riolering Gemeente Maastricht 2000". Nu wordt dit ondergebracht in de "Belastingverordeningen en tarieven Maastricht" "legesverordening". Daarmee wordt de regeling in de uitvoering eenvoudiger.

6. Vervolg.

Na vaststelling door de raad van de aansluitverordening, de hemelwaterverordening en de verordening eenmalig aansluitrecht worden deze gepubliceerd via de Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties; De centraleregelingenbank. Ook worden deze verordeningen 6 weken (digitaal) ter inzage gelegd. De regelingen worden vanaf 1 januari 2022 geïmplementeerd.

Binnen de waterwereld zijn er verschillende technieken die gebruikt kunnen worden voor het vasthouden en/of bergen van hemelwater. Specifiek voor Maastricht is het niet altijd even eenvoudig om hemelwater op eigen perceel te verwerken, Daarom gaan we de komende 2 jaar op zoek naar de best beschikbare technische oplossingen. Na 2 jaar zal worden geëvalueerd hoe met name deze hemelwaterverordening in de praktijk functioneert.

7. Participatie

De hemelwaterverordening en de aansluitverordening zijn opgesteld in samenspraak met de deelnemende gemeenten binnen Maas- en Mergelland. Ook het Waterschap Limburg heeft geparticipeerd in dit overleg.

Daarnaast zijn de concept regelingen voorgelegd aan de woningcorporaties binnen Maastricht en een grote ontwikkelaar binnen het grondgebied van de gemeente Maastricht.

Deze partijen hebben vragen van technische aard gesteld maar een en ander heeft niet geleid tot grote wijzigingen in de voorliggende verordeningen.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris a.i.,

W.G.H.M. Rutten

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake

Raadsvoorstel

Bijlage 1

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.23 november 2021., organisatieonderdeel BO Ruimte, no. 2021-32875;

gelet op art. 10.32a van de Wet Milieubeheer, en artikel 149 en 156 van de Gemeentewet

BESLUIT:

Uw raad wordt gevraagd:

1. De "Verordening Aansluitvoorwaarden Riolering Gemeente Maastricht 2000" in te trekken.
2. Verordening afvoer hemel- en grondwater gemeente Maastricht 2022 vast te stellen.
3. Verordening eenmalig aansluitrecht gemeente Maastricht 2022 vast te stellen.
4. Aansluitverordening gemeente Maastricht vast te stellen.
5. Te bepalen dat de verordeningen in werking treden met ingang van 1-1-2022 of dag na bekendmaking, met uitzondering van artikel 5 lid 4, 5 en 6, die in werking treden op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van

de griffier,

{{(esl:Signer1:Signature:size(200,50))}}

de voorzitter,

{{(esl:Signer2:Signature:size(200,50))}}

Raadsbesluit